

ogledali nošo tedanjega Ljubljana, način njegovega obnašanja na cesti itn. ter si tako še izpopolnili znanje, ki jim ga je nudila razstava.

Obisk razstave je bil presenetljiv, prav tako tudi odmevi nanjo. Nekateri so jo sprejeli kot oživljanje "purgerstva", spet drugi kot spomin na svoje prednike, starše, dedke in babice, nekatere je preprosto zanimal le meščanski ambient preteklih časov. Skratka, izbrali smo pravo temo.

Ob obeh razstavah je bilo organiziranih še več prireditev. V prostorih galerije na Mestnem trgu 10, kjer so bile razstavljene Podobe ljubljanskih meščanov, so potekali t.i. "stilni večeri Mestnega muzeja": dva koncerta, "žurfiks" in plesni venček. V prostorih KIC Križanke pa je bila organizirana okrogla miza, kjer so razpravljali diskutirali o fenomenu meščanstva, o stanju raziskav meščanstva v svetu, o zbiranju gradiva in predvsem o problemu muzejske prezentacije načina življenja.

PRVEMU SLOVENSKEMU MUZEJSKEMU SEJMU OB ROB

KARLA ODER

Prvi slovenski muzejski sejem, predstavitev slovenskih muzejev, je bila razstava v razstavi, ki je pritegnila množico obiskovalcev. Ti so na enem mestu spoznavali in občudovali bogastvo in raznolikost premične kulturne dediščine na Slovenskem. Ob znanih osrednjih slovenskih muzejih so se enakovredno predstavili tudi manj znani varuhi premične kulturne dediščine s periferije. Nekateri pa so s svojo udeležbo posamezne obiskovalce celo presenetili z dejstvom, da sploh obstajajo. Takšen muzej je bil za marsikoga naprimer Verski muzej.

Kakšni muzeji so na Slovenskem? Če sodimo po imenu skoraj 80% udeleženi muzejev, potem je največ teritorialno opredeljenih /Posavski..., Pokrajinski..., Mestni..., Belokranjski..., Dolenjski..., .../, ki ohranjajo kulturno dediščino določenega prostora. Ob njih so specialni muzeji, z jasno in določeno vsebinsko usmeritvijo /Gasilski, Verski, Prirodoslovni, Etnografski, Arhitekturni, Muzej novejšje zgodovine, .../. Če bi se ti isti muzeji predstavili pred petimi leti, potem bi opazili nekatere spremembe. Takrat bi še bili muzeji "revolucije", ki so se v zadnjih letih preimenovali v muzeje sodobne zgodovine, ne bi bilo pa muzeja prve svetovne vojne. To nedvomno kaže na vplivnost družbenega dogajanja tudi na muzejsko dejavnost. Istočasno pa ti muzeji, odpirajo nove vsebine, ki so do zdaj ostajale v ozadju /npr. lutkarstvo v Muzeju sodobne zgodovine Celje/.

Večina muzejev se je kljub različnim možnostim uporabe modernih tehnik predstavitve, predstavila s pomočjo najmočnejšega muzejskega medija in najpomembnejše informacije - muzealije, ki jo je večina dopolnila s fotografijo. Seveda pa so nekateri izkoristili tudi moč video filma in televizije, spet drugi pa opozorili, da je ne samo za delo, temveč tudi za prezentacijo uporaben računalnik.

Na ogled postavljene muzealije so bile različne, od najdragocenejših do vsakdanjih, po časovnem izvoru, pa je bilo le manjše število predmetov iz časa po drugi svetovni vojni. Mestni muzej Ljubljana in Muzej sodobne zgodovine sta usmerila pozornost po zbiranju predmetov iz današnjega vsakdanjega življenja. Na 1.slovenskem muzejskem sejmu so bili pokazani tako dragoceni predmeti z visoko estetsko in zgodovinsko vrednostjo kot predmeti za vsakdanjo rabo, ki niso umetelno ali celo umetniško izdelani, v zadnjem času pa tudi niso iz naravnih materialov. S tem je bila za marsikaterega muzealca presežena dilema, katere predmete zbirati? Seveda je to najprej odvisno od vsebinske usmeritve muzeja. Posameznih sestavin današnjega življenja povprečnega Slovenca pa ni moč pokazati samo z dragocenimi predmeti, saj tudi Slovence vsebolj zajema potrošniški način življenja. Ob tem pa gre še za vrsto industrije, ki služi taki potrošnji.

V muzejih so ohranjena znanja in vedenja o tehniki in tehnologiji nekaterih industrij in obrti. Ob tem kaže omeniti Mestni muzej Idrija, ki z "Idrijsko čipko", znano že v 18. stoletju, spretno in iznajdljivo širi znanje in izdelke te obrti in kaže na "živost" in aktualnost muzeja. Da so take predstavitve priložnost tudi za prezentacijo posamezne obrti, pa je dokazal tudi Čevljarski muzej iz Tržiča, z demonstracijo ročnega izdelovanja čevljev.

Da muzeji niso samo varuhi premične kulturne dediščine, temveč jo tudi raziskujejo in prezentirajo, so dokazale številne publikacije - knjige, katalogi, zloženke. Te tudi pričajo o velikem ustvarjalnem potencialu v teh ustanovah. Številne priponke, razglednice in sploh reklamno gradivo pa dokazujejo, da se muzeji aktivno vključujejo tudi v turistično ponudbo.

Za sejem sta značilna trgovanje in barantanje. Obojega je bilo tukaj bolj malo. Vsak muzej je prodajal svoje publikacije in reklamni material /svoje znanje/, najpogosteje pa je šlo za medmuzejsko izmenjavo. S starinami se ni trgovalo. Muzeji tudi niso mesta za tako dejavnost, ti naj bi le imeli "trdno valuto" za trgovanje zunaj njih. "Starine" so bile vedno privlačne in predmet sklepanja kupčij. Danes muzealce najbolj skrbi ilegalna, nekontrolirana in nenadzorovana prodaja v tujino, še toliko bolj, ker nimamo ustreznega pregleda premične kulturne dediščine.

1.slovenski muzejski sejem je javnosti predstavil tudi prizadevanja muzejev, da sledijo zahtevam računalniške dobe in prizadevanja Skupnosti muzejev Slovenije po povezovanju muzejev z Evropo in svetom. Skupnost muzejev Slovenije je čas prireditve izkoristila tudi za pripravo skupščine in za podelitev Valvazorjevih nagrad. Prav tako je bila to prva priložnost za srečanje muzealcev in ne samo zgodovinarjev ali etnologov ali Delo v muzeju teži k timskemu in interdisciplinarnemu delu, saj lahko isti predmet služi kot informacija različnim strokam.

Ker je bila konec maja 1992 v Ljubljani v Cankarjevem domu prva skupna predstavitev slovenskih muzejev, so bila pričakovanja vseh toliko večja. Ob koncu smo bili zadovoljni vsi, organizatorji in sodelujoči. Prvi koraki so bili narejeni, muzeji so se predstavili. Čez dve leti se bodo spet, kot so obljubili organizatorji, a takrat bo že drugič in bo drugače.

Prevalje, julij 1992

MUZEJSKI SEJEM V LUČI ZGODOVINARJA

ALOJZ KRIVOGRAD

Prvič v zgodovini slovenskega muzejstva je bil organiziran pregled slovenskih muzejev na enem mestu. To je bil 1. slovenski muzejski sejem v Cankarjevem domu v Ljubljani od 25. do 29. maja letos. Na njem je sodeloval tudi Delavski muzej Ravne na Koroškem. Vsi muzeji so imeli enake prostorske in vsebinske pogoje. Prostor je meril 3x3 m², smernice za vsebino pa so bile naslednje: pokazati bistvo muzeja, pomembno pridobitev ali projekt. Glede izbora v okviru omenjenih smernic in načina predstavitve so bili muzeji popolnoma prostih rok.

Sodelovalo je 45 muzejev od 60, kolikor jih je na Slovenskem. Po številu udeleženih je bil velik uspeh. Predstavitev pa je bila uspešna predvsem zaradi zanimive in pestre vsebine in dokaj kakovostnega oblikovanja. Ni bilo izrazito slabih, niti dobrih. Večina se je znašla v dobrem povprečju. Nekateri so izstopali po tem, da so se predstavili z dragocenimi eksponati, pomembnimi najnovejšimi najdbami ali posebnimi oblikovalnimi in idejnimi rešitvami.

Po ideji, ki jo je predstavil, se je odlikoval Muzej novejšje zgodovine /prej Muzej revolucije/ v Ljubljani. V celotni prostor so postavili množico Titovih doprskih kipov in enakih portretov slovenskih partijskih veličin vse do Josipa Vidmarja /čeprav je bil najmanjša partijska veličina/. Sredi med njimi je stal prazen podstavek, nad njim pa je visela ura. Seveda si je tako postavitev lahko vsak razlagal po svoje. Na hitro je bilo možno razbrati to misel: Na ruševinah nekdanje Jugoslavije je ostala množica insignij in drugih priprav praznega čaščenja. Prazen podstavek je bil očitno namenjen novi slovenski državi. Ure se pa iztekajo; - kakor navadnim smrtnikom tako tudi navidez nesmrtnim.

Nekaj posebnega je bila predstavitev Mestnega muzeja Ljubljana, ki je kar po tleh razporedil svoje eksponate. Na kupu prsti so bile razvrščene antične črepinje, v ostalem prostoru pa vsemogoči vsakdanji predmeti od navadne posode do plastične embalaže in do jugoslovanske vojaške čelade z zvezdo. S tem je muzej